

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi kansaneläkerahastosta maksettavien etuuksien valtion osuuden maksamista koskevien säännösten muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi vammaisetuuksista annettua lakia, rintamasotilaseläkela-
kia ja ulkomaille maksettavasta rintamalisästä annettua lakia.

Esityksessä ehdotetaan kansaneläkerahastosta maksettavien etuuksien valtion osuuksien mak-
samista koskevien säännösten yhdenmukaistamista valtion osuuden ennakon määrän ja ennakon
tarkistamisen osalta. Esityksen tarkoituksena on selkeyttää ja yhdenmukaistaa Kansaneläkelai-
tokselle maksettavien etuuksien ja kulujen valtion osuuksien maksamista ja tarkistamista kos-
kevia säännöksiä. Esityksessä ei ehdoteta muutoksia etuuksiin eikä etuudensaajien asemaan.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2021.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....	1
Sisällys.....	2
YLEISPERUSTELUT.....	3
1 Nykytila.....	3
1.1 Lainsäädäntö ja käytäntö.....	3
1.2 Nykytilan arviointi.....	4
2 Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset.....	4
3 Esityksen vaikutukset.....	5
3.1 Taloudelliset vaikutukset.....	5
3.2 Vaikutukset viranomaisten toimintaan.....	5
4 Asian valmistelu.....	5
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT.....	6
1 Lakiehdotusten perustelut.....	6
1.1 Laki vammaisetuuksista.....	6
1.2 Rintamasotilaseläkelaki.....	6
1.3 Laki ulkomaille maksettavasta rintamalisästä.....	6
2 Tarkemmat säännökset ja määräykset.....	7
3 Voimaantulo.....	9
4 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys.....	9
Lakiehdotukset.....	10
1. Laki vammaisetuuksista annetun lain 53 §:n muuttamisesta.....	10
2. Laki rintamasotilaseläkelain muuttamisesta.....	11
3. Laki ulkomaille maksettavasta rintamalisästä annetun lain muuttamisesta.....	12
Liitteet.....	14
Rinnakkaistekstit.....	14
1. Laki vammaisetuuksista annetun lain 53 §:n muuttamisesta.....	14
2. Laki rintamasotilaseläkelain muuttamisesta.....	15
3. Laki ulkomaille maksettavasta rintamalisästä annetun lain muuttamisesta.....	17
Asetusluonnos.....	19
Valtioneuvoston asetus kansaneläkerahastosta maksettavien etuuksien ja kulujen valtion osuuden maksamisesta ja eräiden etuuksien maksupäivistä.....	19

YLEISPERUSTELUT

1 Nykytila

1.1 Lainsäädäntö ja käytäntö

Kansaneläkerahastosta säädetään Kansaneläkelaitoksesta annetussa laissa (731/2001; KelaL) ja kansaneläkelaisissa (568/2007; KEL). KelaL 12 a §:n 1 momentin mukaan Kansaneläkelaitoksen (Kela) rahastot ovat kansaneläkerahasto, sairausvakuutusrahasto ja sosiaaliturvan yleisrahasto (etuusrahastot) sekä palvelurahasto ja eläkevastuurahasto. KelaL 12 b §:n mukaan kansaneläkerahastosta maksetaan KEL 97 §:n mukaiset vanhuuseläkkeet, työkyvyttömyyseläkkeet, lapsikorotukset ja perhe-eläkkeet, takuueläkkeestä annetussa laissa (703/2010; TaEL), vammaisetuuksista annetussa laissa (570/2007), eläkkeensaajan asumistuesta annetussa laissa (571/2007), rintamasotilaseläkelaisissa (119/1977) ja ulkomaille maksettavasta rintamalisästä annetussa laissa (988/1988) tarkoitetut Kelan toimeenpantaviksi säädettyt etuudet sekä edellä mainittujen etuuksien toimeenpanosta Kelalle aiheutuvat toimintakulut. Kansaneläkerahastosta maksetaan myös maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain (873/2015) 148 §:n 2 momentin mukaan perusturvaosuuteen katsottavat kansaneläke- ja perhe-eläkekulut. Lisäksi kansaneläkerahastosta maksetaan KEL 97 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen etuuksien toimeenpanosta sekä KelaL 12 b §:ssä tarkoitettujen muiden kansaneläkerahastosta maksettavien etuuksien toimeenpanosta Kelalle aiheutuvat toimintakulut ja muut kulut. Edellä mainittujen lisäksi valtio korvaa Kelalle eläketukilain (1531/2016) 25 §:n nojalla maksettavista eläketuista aiheutuvat kustannukset sekä lain toimeenpanosta aiheutuvat kustannukset, ja ne maksetaan kansaneläkerahastosta.

Kansaneläkerahastosta maksettavien etuuksien ja kulujen valtion osuuden maksamisesta säädetään yleisellä tasolla KEL:ssä, TaEL:ssä, eläketukilaissa, vammaisetuuksista annetussa laissa ja eläkkeensaajan asumistuesta annetussa laissa. Vammaisetuuksien ja rintamalisien osalta laeissa säädetään valtion osuuden ennakon suuruudesta prosentteina valtion rahoitusosuuden arvioidusta määrästä. Lisäksi valtion osuuden ennakon ja lopullisen osuuden maksamisesta sekä näihin liittyvien tietojen luovuttamisesta säädetään edellä mainittujen lakien nojalla annetuissa asetuksissa: valtioneuvoston asetus kansaneläkelain mukaisten etuuksien maksupäivästä ja valtion osuuden maksamisesta (465/2013), valtioneuvoston asetus vammaisetuuksien maksupäivästä ja valtion osuuden maksamisesta (453/2014), valtioneuvoston asetus valtion osuuden maksamisesta eläkkeensaajan asumistuen perusteella (82/2015), valtioneuvoston asetus valtion osuuden maksamisesta takuueläkkeen perusteella (81/2015), valtioneuvoston asetus rintamalisän ja ylimääräisen rintamalisän maksupäivästä ja valtion osuuden maksamisesta (454/2014) ja asetus ulkomaille maksettavasta rintamalisästä (241/1989). Osassa näistä asetuksista säädetään myös etuuksien maksupäivistä eli niistä päivistä, jolloin rahasuoritus maksetaan etuuteen oikeutetulle henkilölle.

Kela toimittaa sosiaali- ja terveysministeriölle (STM) vuosittain laskelman niiden etuuksien ja kulujen arvioidusta määrästä sekä valtion osuuden arvioidusta määrästä, jotka maksetaan kansaneläkerahastosta seuraavana vuonna. Valtion kansaneläkerahastoon maksaman ennakon suuruus on 90 prosenttia valtion rahoitusosuuden arvioidusta määrästä KEL 97 §:n 1 momentissa tarkoitettujen vanhuuseläkkeiden, työkyvyttömyyseläkkeiden, lapsikorotusten ja perhe-eläkkeiden sekä vammaisetuuksien, rintamasotilasetuksien ja ulkomaille maksettavan rintamalisän osalta. Ennakon suuruus on 100 prosenttia valtion rahoitusosuuden arvioidusta määrästä eläkkeensaajan asumistuen, takuueläkkeen, eläketuen, maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain mukaiseen perusturvaosuuteen katsottavien eläkekulujen, kansaneläkerahastosta

maksettavien toimintakulujen sekä KEL 61 §:n mukaisista työkyvyttömyyseläkkeen hakijan tai saajan työkyvyn selvittämiseen liittyvistä tutkimuksista aiheutuvien kulujen osalta.

Käytännössä etuuksien maksamiseen tarvittavien ennakoiden maksaminen tapahtuu STM:ssä kuukausittain Kelan lähettämien sähköisten laskujen välityksellä. Kela toimittaa ministeriölle sähköiset laskut 10 arkipäivää ennen etuuden varsinaista maksupäivää. Etuudet maksetaan etuudensaajille määrättyinä päivinä kuukausittain, esimerkiksi kansaneläkkeiden ja vammaisetuuksien maksupäivä on kunkin kalenterikuukauden 7. päivä. Valtion osuudet etuuksien rahoittamiseen maksetaan Kelalle kolme pankkipäivää ennen kunkin etuuden maksupäivää. Valtion ennakona maksetaan joko 90 prosenttia tai 100 prosenttia ennakoiduista kyseisenä kuukautena maksettavista etuuksien määristä, ja lopullinen valtion osuuden määrä, tasataan kolmen kuukauden viiveellä. Valtion ennakko ja lopullinen suoritus kolmen kuukauden viiveellä maksetaan Kelalle yhdellä kertaa. Vuosittaisesta valtion osuuden määrästä ei tehdä ministeriössä erillistä päätöstä, vaan edellisen vuoden valtion osuuden määrä huomioidaan maaliskuussa tehtävän lopullisen valtion osuuden tarkistuksen yhteydessä.

Kelan toimintakulut jaetaan kansaneläkerahaston, sairausvakuutusrahaston ja sosiaaliturvan yleisrahaston kesken. Valtion osuuden enimmäismäärä toimintakuluista vahvistetaan vuosittain valtion talousarviossa, jonka perusteella Kela laskuttaa toimintakulut valtiolta. STM maksaa kansaneläkerahaston toimintakulut kuukausittain tasaerin kunkin kuukauden ensimmäisenä pankkipäivänä. Lopullinen valtion osuus toimintakuluista vahvistetaan Kelan tilinpäätöksen yhteydessä. Valtion vahvistetun osuuden ja valtion maksamien ennakoiden erotus otetaan huomioon tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden toimintakulujen ennakoissa.

Kansaneläkerahastosta maksettavien eri etuuksien saajia oli vuonna 2019 yhteensä noin 1,2 miljoonaa ja etuuskuluja maksettiin noin 3,5 miljardia euroa.

1.2 Nykytilan arviointi

Kansaneläkerahastosta maksettavien etuuksien valtion osuuden maksamista koskevat säännökset poikkeavat osin toisistaan sekä sisällöltään muun muassa valtion osuuden ennakon suuruuden ja ennakon tarkistamisen osalta, että sääntelytekniikaltaan esimerkiksi siltä osin, mistä seikoista säädetään laeissa ja mistä asetuksissa. Sääntelyn eroavaisuuksien vuoksi valtion ja Kelan välinen maksuliikenne aiheuttaa sosiaali- ja terveysministeriössä ja Kelassa tarpeetonta hallinnollista työtä ja vaatii useiden erillisten maksusuoritusten tekemistä kuukausittain. Erillisille maksusuorituksille ei kuitenkaan ole asiallista perustetta, vaan tilanne on kehittynyt nykyiseksi pitkän ajan kuluessa.

2 Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

Esityksen tavoitteena olisi yhdenmukaistaa valtion ja Kelan välistä maksatusmenettelyä kansaneläkerahastosta maksettavien etuuksien valtion osuuksien osalta sekä selkeyttää maksuja koskevaa sääntelyä. Maksuliikenteestä aiheutuvaa hallinnollista työtä on vähitellen jo aiemmin tehostettu ja yksinkertaistettu. Ehdotetut muutokset olisivat jatkoa tälle prosessille.

Esityksessä ehdotetaan kansaneläkerahastosta maksettavien etuuksien valtion osuuden maksamista koskevien säännösten yhdenmukaistamista valtion osuuden ennakon suuruuden ja ennakon tarkistamisen osalta. Ehdotusten toteuttaminen edellyttäisi ehdotettujen lainmuutosten lisäksi asiaa sääntelevien asetustasoisten säännösten yhdenmukaistamista. Tällä hetkellä kuudessa eri asetuksessa olevat säännökset olisi tarkoitus koota yhteen yhteiseen kansaneläkerahastosta maksettavia etuuksia ja toimintakuluja koskevaan asetukseen. Nykyisin eri asetuksissa

olevat etuuksien maksupäivät olisivat jatkossa yhdessä asetuksessa, jolloin maksupäivien löytäminen olisi helpompaa ja niistä tiedottaminen etuudensaajille olisi jatkossa selkeämpää.

Esityksellä ei muutettaisi etuuden saajille maksettavien etuuksien maksupäiviä eikä sillä tehtäisi muita etuuksia koskevia muutoksia.

3 Esityksen vaikutukset

3.1 Taloudelliset vaikutukset

Esityksessä ehdotetuilla muutoksilla ei ole valtiontaloudellisia vaikutuksia.

Valtion osuuden ennakkona maksettaisiin 100 prosenttia vanhuuseläkkeiden, työkyvyttömyyseläkkeiden, lapsikorotusten ja perhe-eläkkeiden sekä vammaisetuuksien ja rintamasotilasetuuksien osalta nykyisen 90 prosentin sijaan. Ilman ehdotettua siirtymäsääntelyä muutos lisäisi valtion menoja voimaantulovuonna arviolta 60 miljoonalla eurolla, koska valtion rahoitusosuuden vähimmäismäärä lasketaan vasta vuoden lopussa ja huomioidaan Kelan tilinpäätöksen yhteydessä seuraavana vuonna. Vuosittaisten valtion menojen tasaamiseksi asetuksessa ehdotetaankin säädettäväksi voimaantulovuoden osalta kansaneläkkeiden valtion osuuden määrän alentamisesta vastaavalla määrällä voimaantulovuoden kolmen ensimmäisen kuukauden ajan, jolloin ehdotuksen arvioidaan olevan kustannusneutraali myös vuositasolla tarkasteltuna.

Esityksessä ehdotetuilla muutoksilla ei ole vaikutuksia etuudensaajien asemaan tai heille maksettavien etuuksien euromääriin. Ehdotetuilla uusilla säännöksillä ei muutettaisi myöskään etuuksien maksupäiviä.

3.2 Vaikutukset viranomaisten toimintaan

Kelan arvion mukaan esitys vähentää hieman hallinnollista työtä eikä etuuksien maksamiseen liittyviin tietojärjestelmiin tarvitse tehdä muutoksia. Valtion ja Kelan väliseen laskutukseen liittyvät tekniset muutokset eivät myöskään aiheuta merkittävää työmäärän lisäystä eikä muutoksella ole vaikutusta Kelan toimintakuluihin.

Esityksessä ehdotettu valtion osuuksien ennakoiden ja kulujen maksamiseen ja tarkistamiseen liittyvä hallinnollisen työn määrä STM:ssä vähenee jonkin verran. Ennakoiden maksamiseen ja tarkistamiseen liittyvien säännösten selkeyttäminen ja yhdenmukaistaminen helpottaisi säännösten soveltamista. Sääntelyn selkeydestä olisi hyötyä myös etuudensaajille.

4 Asian valmistelu

Hallituksen esitys on valmisteltu sosiaali- ja terveysministeriössä. Valmisteluun on osallistunut Kela.

Esityksestä on pyydetty lausunnot Kelalta, valtiovarainministeriöltä ja oikeusministeriöltä. Kela on ilmoittanut, ettei sillä ole lausuttavaa. Oikeusministeriö on antanut lausunnon, jossa se pyytää jatkovalmistelussa asetuksenantovaltuuksien osalta varmistumaan siitä, jäävätkö riittävät perussäännökset lakiin. Lain alaan kuuluvista asioista voidaan antaa asetuksella tarkempia säännöksiä. Lisäksi liiteasetuksen johtolauseeseen on todettu olevan puutteellinen. Esitystä on korjattu oikeusministeriön lausunnon johdosta.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1 Lakiehdotusten perustelut

1.1 Laki vammaisetuuksista

53 §. Rahoitus. Pykälässä säädetään vammaisetuuksista Kelalle aiheutuneiden kustannusten rahoituksesta. Pykälän 2 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että siitä poistettaisiin maininta valtion osuuden ennakon prosenttiosuudesta, jotta prosenttiosuudesta voitaisiin jatkossa säätää samalla tavoin muiden kansaneläkerahastosta maksettavien etuuksien kanssa. Pykälän 2 momentissa säädettäisiin lisäksi vammaisetuuksien rahoitukseen liittyvästä asetuksenantovaltuudesta, jonka mukaan valtion osuuksien, niiden ennakoiden ja lopullisten valtion osuuksien vahvistamisesta ja maksamisesta sekä niitä varten tarvittavista tiedoista annettaisiin tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella. Tarkoituksena olisi, että kansaneläkerahastosta maksettavia etuuksia koskeva sääntely annettaisiin yhdellä valtioneuvoston asetuksella nykyisen kuuden eri asetuksen sijaan.

1.2 Rintamasotilaseläkelaki

2 §. Pykälä on uusi. Pykälä ehdotetaan lisättäväksi lakiin säännösteknisistä syistä siten, että asetuksen mukainen säännös siirrettäisiin lakiin. Pykälässä säädettäisiin nykyisin rintamalisän ja ylimääräisen rintamalisän maksupäivästä ja valtion osuuden maksamisesta annetun valtioneuvoston asetuksen 1 §:ssä säädetystä velvollisuudesta esittää Kelalle pykälässä mainittu rintamalisän saamiseksi tarvittava todistus. Jatkossa asetuksella säädettäisiin vain kansaneläkerahastosta maksettavien etuuksien maksupäivistä sekä etuuksien ja Kelan toimintakulujen valtion osuuden maksamisesta. Säännöksen siirtäminen lain tasolle toteuttaisi nykyistä paremmin perustuslain 80 §:n 1 momentin vaatimuksen siitä, että yksilön oikeuksien ja velvollisuuksien perusteista on säädettävä lailla. Säännöksen siirtäminen lain tasolle ei muuttaisi säännöksen sisältöä.

15 §. Pykälässä säädetään rintamasotilaseläkelain mukaisista etuuksista Kelalle aiheutuneiden kustannusten rahoituksesta. Pykälän 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että siitä poistettaisiin maininta valtion osuuden ennakon prosenttiosuudesta, jotta prosenttiosuudesta voitaisiin jatkossa säätää samalla tavoin muiden kansaneläkerahastosta maksettavien etuuksien kanssa. Tarkoituksena olisi, että kansaneläkerahastosta maksettavia etuuksia koskeva sääntely annettaisiin yhdellä valtioneuvoston asetuksella nykyisen kuuden eri asetuksen sijaan.

Pykälän 2 momentin asetuksenantovaltuutta ehdotetaan täsmennettäväksi 1 momenttiin ehdotetun muutoksen johdosta siten, että valtioneuvoston asetuksella voitaisiin säätää myös valtion osuuden ennakon vahvistamisesta.

1.3 Laki ulkomaille maksettavasta rintamalisästä

1 a §. Pykälä on uusi. Pykälä ehdotetaan lisättäväksi lakiin säännösteknisistä syistä siten, että asetuksen mukainen säännös siirrettäisiin lakiin. Pykälässä säädettäisiin nykyisin voimassa olevassa ulkomaille maksettavasta rintamalisästä annetun asetuksen 1 §:ssä säädetystä velvollisuudesta esittää Kelalle pykälässä mainittu rintamalisän saamiseksi tarvittava todistus. Jatkossa asetuksella säädettäisiin vain kansaneläkerahastosta maksettavien etuuksien maksupäivistä sekä etuuksien ja Kelan toimintakulujen valtion osuuden maksamisesta. Lisäksi säännöksen siirtäminen lain tasolle toteuttaisi nykyistä paremmin perustuslain 80 §:n 1 momentin vaatimuksen

siitä, että yksilön oikeuksien ja velvollisuuksien perusteista on säädettävä lailla. Säännöksen siirtäminen lain tasolle ei muuttaisi säännöksen sisältöä.

4 §. Pykälää ehdotetaan muutettavaksi säännösteknisistä syistä siten, että asetuksen mukainen säännös siirrettäisiin lakiin. Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi nykyisin voimassa olevan ulkomaille maksettavasta rintamalisästä annetun asetuksen 5 §:n 1 momentin säännös ulkomaille maksettavan rintamalisän maksamisen alkamisesta. Asetuksen mukainen säännös ehdotetaan siirrettäväksi lakiin. Jatkossa asetuksella säädettäisiin vain kansaneläkerahastosta maksettavien etuuksien maksupäivistä sekä etuuksien ja Kelan toimintakulujen valtion osuuden maksamisesta. Lisäksi säännöksen siirtäminen lain tasolle toteuttaisi nykyistä paremmin perustuslain 80 §:n 1 momentin vaatimuksen siitä, että yksilön oikeuksien ja velvollisuuksien perusteista on säädettävä lailla. Säännöksen siirtäminen lain tasolle ei muuttaisi säännöksen sisältöä.

Pykälän 2 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että ulkomaille maksettava rintamalisä voitaisiin maksaa EU-lainsäädännön edellyttämällä tavalla myös Euroopan unionissa sijaitsevalle tilille. Muiden etuuslakien osalta vastaavat muutokset on toteutettu 1 päivänä marraskuuta 2013 voimaantulleilla laeilla (HE 100/2013 vp).

5 §. Pykälää ehdotetaan muutettavaksi säännösteknisistä syistä siten, että asetuksen mukainen säännös siirrettäisiin lakiin. Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 3 momentti, jossa säädettäisiin nykyisin voimassa olevan ulkomaille maksettavasta rintamalisästä annetun asetuksen 5 §:n 2 momentin säännös ulkomaille maksettavan rintamalisän maksamisen lakkaamisesta. Jatkossa asetuksella säädettäisiin vain kansaneläkerahastosta maksettavien etuuksien maksupäivistä sekä etuuksien ja Kelan toimintakulujen valtion osuuden maksamisesta. Lisäksi säännöksen siirtäminen lain tasolle toteuttaisi nykyistä paremmin perustuslain 80 §:n 1 momentin vaatimuksen siitä, että yksilön oikeuksien ja velvollisuuksien perusteista on säädettävä lailla. Säännöksen siirtäminen lain tasolle ei muuttaisi säännöksen sisältöä.

9 §. Pykälässä säädetään ulkomaille maksettavasta rintamalisästä Kelalle aiheutuneiden kustannusten rahoituksesta. Pykälän 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että siitä poistettaisiin maininta valtion osuuden ennakon prosenttiosuudesta, jotta prosenttiosuudesta voitaisiin jatkossa säätää samalla tavoin muiden kansaneläkerahastosta maksettavien etuuksien kanssa. Tarkoituksena on, että kansaneläkerahastosta maksettavia etuuksia koskeva sääntely annettaisiin yhdellä valtioneuvoston asetuksella nykyisen kuuden eri asetuksen sijaan.

Pykälän 2 momentin asetuksenantovaltuutta ehdotetaan täsmennettäväksi 1 momenttiin ehdotetun muutoksen johdosta siten, että valtioneuvoston asetuksella voitaisiin säätää myös valtion osuuden ennakon vahvistamisesta.

2 Tarkemmat säännökset ja määräykset

Kansaneläkerahastosta maksettavien etuuksien maksupäivistä ja etuuksien ja Kelan toimintakulujen valtion osuuden maksamisesta on tarkoitus säätää jatkossa yhdellä asetuksella nykyisen kuuden eri asetuksen sijaan. Asetuksenantovaltuuksista säädetään KEL 64 ja 103 §:ssä, eläketukilain 25 §:ssä, TaEL 36 §:ssä, vammaisetuuksista annetun lain 23 ja 53 §:ssä, eläkkeensaajan asumistuesta annetun lain 57 §:ssä, rintamasotilaseläkelain 15 ja 17 §:ssä sekä ulkomaille maksettavasta rintamalisästä annetun lain 3 ja 9 §:ssä.

Uudessa valtioneuvoston asetuksessa kansaneläkerahastosta maksettavien etuuksien ja kulujen valtion osuuden maksamisesta ja eräiden etuuksien maksupäivistä (yhteinen asetus) 1—5 §:ssä säädettäisiin etuuksien maksupäivistä siltä osin kuin niistä ei ole säädetty laeissa. Voimassa olevissa laeissa säädetään takuueläkkeen, eläketuen, eläkkeensaajan asumistuen maksupäivistä,

ja nämä säännökset pysyisivät ennallaan. Myös yhteisellä asetuksella säädettävät etuuksien maksupäivät pysyisivät ennallaan.

Yhteisen asetuksen 6 §:ssä säädettäisiin valtion osuuden ennakon maksamisesta. Jatkossa ennakon määrä olisi 100 prosenttia rahoitusosuuden arvioidusta määrästä kaikkien kansaneläkerahastosta maksettavien kustannusten osalta. STM maksaisi Kelalle valtion osuuden ennakon kuukausittain viimeistään kolme pankkipäivää ennen kansaneläkerahastosta maksettavan etuuden säädettyä maksupäivää. Perhe-eläkkeiden ja lapsikorotuksen valtion osuuden maksupäivä määräytyisi kuitenkin kansaneläkkeiden maksupäivän perusteella. Ennakkona maksettaisiin tällöin kansaneläkerahastosta maksettavien etuuksien valtion rahoitusosuuden arvioitu määrä sekä Kelan tekemään vuosiarvioon perustuva valtion osuuden ennakko kansaneläkerahastosta maksettavista maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain (873/2015) mukaisista perusturvaosuuteen katsottavista eläkekuluista. Kelan tulisi ilmoittaa sosiaali- ja terveysministeriölle arvio etuuksien maksamiseen tarvittavan ennakon määrästä kymmenen päivää ennen etuuden maksupäivää. Pykälässä säädettäisiin myös, että sosiaali- ja terveysministeriö maksaisi Kansaneläkelaitoksen tekemään vuosilaskelmaan perustuvan valtion osuuden ennakon kansaneläkerahastosta maksettavista toimintakuluista kunkin kuukauden ensimmäisenä pankkipäivänä. Lisäksi pykälään säädettäisiin viittaus KEL 61 §:ään, jonka mukaan työkyvyttömyyseläkkeen hakijan tai saajan on käytävä Kelan määräyksestä työkyvyn selvittämistä varten tutkittavana Kelan nimeämän lääkärin luona tai Kelan nimeämässä terveydenhuollon toimintayksikössä taikka tutkimuslaitoksessa sekä näistä tutkimuksista aiheutuvien kulujen korvaamisesta Kelalle.

Yhteisen asetuksen 7 §:ssä säädettäisiin valtion osuuden ennakon tarkistamisesta. Jatkossa kansaneläkerahastosta maksettavien etuuksien ja valtion osuuden ennakon erotus otettaisiin huomioon kaikkien kansaneläkerahastosta maksettavien etuuksien osalta maksukuukautta seuraavan kolmannen kuukauden ennakkoa määrättäessä. Nykyisin tämä ajankohta vaihtelee 1—3 kuukauden välillä. Pykälässä säädettäisiin Kelan velvollisuudesta vahvistaa vuosittain tilinpäätöksen yhteydessä kansaneläkerahastosta maksettavien toimintakulujen valtion osuuden määrä. Vahvistetun valtion osuuden ja valtion maksamien ennakoiden erotus otettaisiin huomioon tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden toimintakulujen ennakoissa. Lisäksi pykälässä säädettäisiin nykyistä vastaavasti, että Kelan on toimitettava sosiaali- ja terveysministeriölle tiedot, joita tarvitaan valtion osuuden ennakon tarkistamisessa.

Yhteisen asetuksen 8 §:ssä säädettäisiin valtion osuudesta kansaneläkerahaston rahoitusomaisuuden vähimmäismäärän saavuttamiseksi. Voimassa olevassa KEL 101 §:ssä säädetään kansaneläkerahastosta maksettavien etuuksien ja toimintakuluosuuden maksuvalmiuden turvaamiseksi kansaneläkerahaston rahoitusomaisuuden vähimmäismäärästä. Mainitun pykälän mukaan valtio vastaa siitä, että kansaneläkerahaston vieraalla pääomalla vähennetty rahoitusomaisuus on kalenterivuoden päättyessä vähintään 3,5 prosenttia KEL 97 §:n mukaisista kansaneläkevuokautuksen vuotuisista kokonaiskuluista. Asetuksessa säädettäisiin edellä mainitun vähimmäismäärän saavuttamisesta. Säännös vastaisi voimassa olevan kansaneläkelain mukaisten etuuksien maksupäivästä ja valtion osuuden maksamisesta annetun valtioneuvoston asetuksen 4 §:ää. Säännöksen mukaan Kela toimittaisi nykyisen käytännön mukaisesti vuosittain Kelan tilinpäätöksen vahvistamisen jälkeen sosiaali- ja terveysministeriölle laskelman Kelan tilinpäätöksen yhteydessä vahvistetusta kansaneläkerahaston rahoitusomaisuuden vähimmäismäärästä kalenterivuoden päättyessä. Jos Kelan ilmoittama määrä poikkeaisi laissa säädetystä määrästä, erotus olisi maksettava tai palautettava tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan kuukauden aikana.

Yhteisessä asetuksessa säädettäisiin lisäksi voimaantulovuodelle siirtymäsäännös valtion menojen tasaamiseksi, mistä tarkemmin luvussa 3 Voimaantulo. Yhteisellä asetuksella kumottai-

siin kansaneläkerahaston maksuja aiemmin säännelleet asetukset: valtioneuvoston asetus kansaneläkelain mukaisten etuuksien maksupäivästä ja valtion osuuden maksamisesta (465/2013), valtioneuvoston asetus vammaisuuksien maksupäivästä ja valtion osuuden maksamisesta (453/2014), valtioneuvoston asetus valtion osuuden maksamisesta eläkkeensaajan asumistuen perusteella (82/2015), valtioneuvoston asetus valtion osuuden maksamisesta takuueläkkeen perusteella (81/2015), valtioneuvoston asetus rintamalisän ja ylimääräisen rintamalisän maksupäivästä ja valtion osuuden maksamisesta (454/2014) ja asetus ulkomaille maksettavasta rintamalisästä (241/1989).

3 Voimaantulo

Lait ehdotetaan tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2021. Lakeja sovellettaisiin ensimmäisen kerran tammikuussa 2021 kansaneläkerahastosta maksettavien etuuksien valtion osuuksien rahoitukseen. Myös yhteinen asetus säädettäisiin tulemaan voimaan ja sovellettavaksi samasta ajankohdasta.

Valtion osuuden ennakkona maksettaisiin esityksen mukaan jatkossa kaikkien kansaneläkerahastosta maksettavien etuuksien ja kulujen osalta 100 prosenttia arvioidusta menosta. Muutos kasvattaisi ilman siirtymäajan sääntelyä valtion menoja voimaantulovuonna, koska valtion rahoitusosuuden vähimmäismäärä lasketaan vasta vuoden lopussa ja huomioidaan Kelan tilinpäätöksen yhteydessä seuraavana vuonna. Valtion menojen tasaamiseksi asetuksessa ehdotetaan säädettäväksi voimaantulovuoden osalta kansaneläkkeiden valtion osuuden määrän alentamisesta voimaantulovuoden kolmen ensimmäisen kuukauden ajan. Tämän jälkeen valtion menot tasattaisiin normaalisti Kelan tilinpäätöksen yhteydessä.

4 Suhde perustuslakiin ja säätämisjärjestys

Esityksessä täsmennetään eräitä nykyisissä laeissa olevia asetuksenantovaltuuksia siltä osin kuin laeissa olevia säännöksiä ehdotetaan muutettavaksi ja annettavaksi jatkossa valtioneuvoston asetuksella.

Valtioneuvosto voi perustuslain 80 §:n 1 momentin mukaan antaa asetuksia perustuslaissa tai muussa laissa säädetyn valtuuden nojalla. Lailla on kuitenkin säädettävä yksilön oikeuksien ja velvollisuuksien perusteista sekä asioista, jotka perustuslain mukaan muuten kuuluvat lain alaan. Asetuksenantovaltuuksiin on perustuslakivaliokunnan käytännössä kohdistettu vaatimuksia myös sääntelyn täsmällisyydestä ja tarkkarajaisuudesta (esimerkiksi PeVL 19/2002 vp, s. 5—7). Merkitystä on annettu myös sille, voidaanko valtuuden nojalla antaa laista poikkeavia säännöksiä (esimerkiksi PeVL 40/2002 vp s. 5—6).

Nyt ehdotetut lainmuutokset muuttaisivat ja selkeyttäisivät valtion ja Kelan välistä maksuliikennettä, jota koskevasta hallinnollisesta menettelystä säädettäisiin valtioneuvoston asetuksella. Ehdotettujen valtuutusten nojalla ei voida poiketa lain säännöksistä. Täsmennettäväksi ehdotetun asetuksenantovaltuuden nojalla annettavat säännökset voisivat sisältää lakia tarkempia säännöksiä valtion osuuden vahvistamisesta ja maksamisesta sekä niitä koskevien tietojen antamisesta.

Esitykseen sisältyvät ehdotukset voidaan siten säätää tavallisessa lain säätämisjärjestyksessä.

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki

vammaisetuuksista annetun lain 53 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan vammaisetuuksista annetun lain (570/2007) 53 §:n 2 momentti seuraavasti:

53 §

Rahoitus

Valtio suorittaa Kansaneläkelaitokselle kuukausittain ennakkoa vammaisetuuksien arvioi-
duista kuluista. Valtion osuuksien, niiden ennakoiden ja lopullisten valtion osuuksien vahvista-
misesta ja maksamisesta sekä niitä varten tarvittavista tiedoista annetaan tarkemmat säännökset
valtioneuvoston asetuksella.

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____ kuuta 20 ____.

2.

Laki

rintamasotilaseläkelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan rintamasotilaseläkelain (119/1977) 15 §,
sellaisena kuin se on osaksi laissa 169/2008, ja
lisätään lakiin siitä lailla 727/2001 kumotun 2 §:n tilalle uusi 2 § seuraavasti:

2 §

Tämän lain mukaisen rintamalisän hakija on velvollinen esittämään Kansaneläkelaitokselle sotilaspassiin merkityn todistuksen tai sotilaspiirin esikunnan antaman muun kirjallisen todistuksen siitä, että hänelle on annettu rintamasotilastunnus, taikka selvityksen siitä, että hän on saanut rintamapalvelustunnuksen, rintamatunnuksen tai 9 §:n 3 momentissa tarkoitetun todistuksen. Selvitys voidaan esittää myös oikeaksi todistetulla jäljennöksellä.

15 §

Tämän lain mukaan myönnettävistä eläkkeistä Kansaneläkelaitokselle aiheutuvat kustannukset korvataan valtion varoista. Valtio suorittaa Kansaneläkelaitokselle ennakkoa maksettaviksi lähetettyjen eläkkeiden määrästä. Tämän lain mukaisesta toiminnasta aiheutuvat toimintakulut luetaan Kansaneläkelaitoksen toimintakuluiksi.

Valtion osuuksien, niiden ennakoiden ja lopullisten valtion osuuksien vahvistamisesta ja maksamisesta sekä niitä varten tarvittavista tiedoista annetaan tarkemmat säännökset valtioneuvoston asetuksella.

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____
kuuta 20 ____.

3.

Laki

ulkomaille maksettavasta rintamalisästä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ulkomaille maksettavasta rintamalisästä annetun lain (988/1988) 4 ja 9 §,
sellaisena kuin niistä on 9 § osaksi laissa 170/2008, sekä
lisätään lakiin uusi 1 a § ja 5 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laissa 984/1996, uusi 3 momentti seuraavasti:

1 a §

Tämän lain mukaisen rintamalisän hakija on velvollinen esittämään Kansaneläkelaitokselle sotilaspassiin merkityn todistuksen tai sotilaspiirin esikunnan antaman muun kirjallisen todistuksen siitä, että hänelle on annettu rintamasotilastunnus, taikka selvityksen siitä, että hän on saanut rintamapalvelustunnuksen, rintamatunnuksen, veteraanitunnuksen tai 1 §:n 4 momentissa tarkoitetun todistuksen. Selvitys voidaan esittää myös oikeaksi todistetulla jäljennöksellä.

4 §

Oikeus rintamalisään alkaa aikaisintaan sen maksujakson alusta, jonka aikana hakemus on jätetty. Rintamalisän hakijalle maksetaan rintamalisää 65 vuoden täyttämistä seuraavan kuukauden alusta, aikaisintaan kuitenkin sen maksujakson alusta, jonka aikana hakemus on jätetty.

Rintamalisä maksetaan etuudensaajan ilmoittamalle Euroopan unionissa sijaitsevalle tilille. Saadakseen edelleen rintamalisää on etuuden saajan aikaisintaan kahta kuukautta ennen kunkin maksujakson päättymistä annettava Kansaneläkelaitoksen vahvistamalla lomakkeella ilmoitus, ovatko etuuden maksuperusteet olemassa. Jos henkilö ei anna tässä tarkoitettua ilmoitusta, rintamalisän maksaminen keskeytetään.

5 §

Rintamalisän maksaminen lakkaa sen kuukauden alusta, josta henkilölle syntyy oikeus rintamasotilaseläkelain (119/1977) mukaiseen rintamalisään, ja rintamalisän saajan kuoltua kuolinpäivää seuraavan kuukauden alusta.

9 §

Tämän lain mukaan myönnettävästä rintamalisästä Kansaneläkelaitokselle aiheutuvat kustannukset korvataan valtion varoista. Valtio suorittaa Kansaneläkelaitokselle ennakkoa maksettaviksi lähetettyjen rintamalisien määrästä. Tämän lain mukaisesta toiminnasta aiheutuvat toimituskulut luetaan Kansaneläkelaitoksen toimintakuluiksi.

Valtion osuuksien, niiden ennakoiden ja lopullisten valtion osuuksien vahvistamisesta ja maksamisesta sekä niitä varten tarvittavista tiedoista annetaan tarkemmat säännökset valtioneuvoston asetuksella.

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____
kuuta 20 .

Helsingissä 20 päivänä elokuuta 2020

Pääministeri

Sanna Marin

Sosiaali- ja terveysministeri Aino-Kaisa Pekonen

1.

Laki

vammaisetuuksista annetun lain 53 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan vammaisetuuksista annetun lain (570/2007) 53 §:n 2 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

53 §

53 §

Rahoitus

Rahoitus

Valtio suorittaa Kansaneläkelaitokselle kuukausittain ennakkona 90 prosenttia vammaisetuuksien arvioituista kuluista. Ennakoiden ja lopullisen valtion osuuden suorittamisesta ja sitä varten tarvittavista tiedoista säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

Valtio suorittaa Kansaneläkelaitokselle kuukausittain *ennakkoa* vammaisetuuksien arvioituista kuluista. *Valtion osuuksien, niiden ennakoiden ja lopullisten valtion osuuksien vahvistamisesta ja maksamisesta sekä niitä varten tarvittavista tiedoista annetaan tarkemmat säännökset* valtioneuvoston asetuksella.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 .

2.

Laki

rintamasotilaseläkelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan rintamasotilaseläkelain (119/1977) 15 §,
sellaisena kuin se on osaksi laissa 169/2008, ja
lisätään lakiin siitä lailla 727/2001 kumotun 2 §:n tilalle uusi 2 § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

2 §

Tämän lain mukaisen rintamalisän hakija on velvollinen esittämään Kansaneläkelaitokselle sotilaspassiin merkityn todistuksen tai sotilaspiirin esikunnan antaman muun kirjallisen todistuksen siitä, että hänelle on annettu rintamasotilastunnus, taikka selvityksen siitä, että hän on saanut rintamapalvelustunnuksen, rintamatunnuksen tai 9 §:n 3 momentissa tarkoitetun todistuksen. Selvitys voidaan esittää myös oikeaksi todistetulla jäljennöksellä.

15 §

Tämän lain mukaan myönnettävistä eläkkeistä kansaneläkelaitokselle aiheutuvat kustannukset korvataan valtion varoista. Valtio suorittaa etukäteen 90 prosenttia maksettaviksi lähetettyjen eläkkeiden määrästä. Tämän lain mukaisesta toiminnasta aiheutuvat hallintokulut luetaan kansaneläkelaitoksen hallintokustannuksiksi.

Ennakon ja lopullisen valtion osuuden suorittamisesta sekä sitä varten tarvittavista tiedoista säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

15 §

Tämän lain mukaan myönnettävistä eläkkeistä Kansaneläkelaitokselle aiheutuvat kustannukset korvataan valtion varoista. Valtio suorittaa *Kansaneläkelaitokselle ennakkoa* maksettaviksi lähetettyjen eläkkeiden määrästä. Tämän lain mukaisesta toiminnasta aiheutuvat *toimintakulut* luetaan Kansaneläkelaitoksen *toimintakuluiksi*.

Valtion osuuksien, niiden ennakoiden ja lopullisten valtion osuuksien vahvistamisesta ja maksamisesta sekä niitä varten tarvittavista tiedoista annetaan tarkemmat säännökset valtioneuvoston asetuksella.

HE 108/2020 vp

Voimassa oleva laki

Ehdotus

*Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 .*

3.

Laki

ulkomaille maksettavasta rintamalisästä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ulkomaille maksettavasta rintamalisästä annetun lain (988/1988) 4 ja 9 §, sellaisena kuin niistä on 9 § osaksi laissa 170/2008, sekä
lisätään lakiin uusi 1 a § ja 5 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laissa 984/1996, uusi 3 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

1 a §

Tämän lain mukaisen rintamalisän hakija on velvollinen esittämään Kansaneläkelaitokselle sotilaspassiin merkityn todistuksen tai sotilaspiirin esikunnan antaman muun kirjallisen todistuksen siitä, että hänelle on annettu rintamasotilastunnus, taikka selvityksen siitä, että hän on saanut rintamapalvelustunnuksen, rintamatunnuksen, veteraanitunnuksen tai 1 §:n 4 momentissa tarkoitetun todistuksen. Selvitys voidaan esittää myös oikeaksi todistetulla jäljennöksellä.

4 §

Oikeus rintamalisään alkaa aikaisintaan sen maksujakson alusta, jonka aikana hakemus on jätetty.

Rintamalisä maksetaan etuuden saajan osoittamaan Suomessa sijaitsevaan rahalaitokseen. Saadakseen edelleen rintamalisää on etuuden saajan aikaisintaan kahta kuukautta ennen kunkin maksujakson päättymistä annettava kansaneläkelaitoksen vahvistamalla lomakkeella ilmoitus, ovatko etuuden maksuperusteet olemassa. Jos henkilö ei anna

4 §

Oikeus rintamalisään alkaa aikaisintaan sen maksujakson alusta, jonka aikana hakemus on jätetty. *Rintamalisän hakijalle maksetaan rintamalisää 65 vuoden täyttämistä seuraavan kuukauden alusta, aikaisintaan kuitenkin sen maksujakson alusta, jonka aikana hakemus on jätetty.*

Rintamalisä maksetaan *etuudensaajan ilmoittamalle Euroopan unionissa sijaitsevalle tilille*. Saadakseen edelleen rintamalisää on etuuden saajan aikaisintaan kahta kuukautta ennen kunkin maksujakson päättymistä annettava Kansaneläkelaitoksen vahvistamalla lomakkeella ilmoitus, ovatko etuuden maksuperusteet olemassa. Jos henkilö ei anna

Voimassa oleva laki

Ehdotus

tässä tarkoitettua ilmoitusta, rintamalisän maksaminen keskeytetään.

tässä tarkoitettua ilmoitusta, rintamalisän maksaminen keskeytetään.

5 §

5 §

Rintamalisän maksaminen lakkaa sen kuukauden alusta, josta henkilölle syntyy oikeus rintamasotilaseläkelain (119/1977) mukaiseen rintamalisään, ja rintamalisän saajan kuoltua kuolinpäivää seuraavan kuukauden alusta.

9 §

Tämän lain mukaan myönnettävästä rintamalisästä kansaneläkelaitokselle aiheutuvat kustannukset korvataan valtion varoista. Valtio suorittaa etukäteen 90 prosenttia maksettaviksi lähetettyjen rintamalisien määrästä. Tämän lain mukaisesta toiminnasta aiheutuvat hallintokulut luetaan kansaneläkelaitoksen hallintokustannuksiksi.

Ennakon ja lopullisen valtion osuuden suorittamisesta sekä sitä varten tarvittavista tiedoista säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

9 §

Tämän lain mukaan myönnettävästä rintamalisästä Kansaneläkelaitokselle aiheutuvat kustannukset korvataan valtion varoista. Valtio suorittaa *Kansaneläkelaitokselle ennakkoa* maksettaviksi lähetettyjen rintamalisien määrästä. Tämän lain mukaisesta toiminnasta aiheutuvat *toimintakulut* luetaan Kansaneläkelaitoksen *toimintakuluiksi*.

Valtion osuuksien, niiden ennakoiden ja lopullisten valtion osuuksien vahvistamisesta ja maksamisesta sekä niitä varten tarvittavista tiedoista annetaan tarkemmat säännökset valtioneuvoston asetuksella.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuuta 20 .

Valtioneuvoston asetus

kansaneläkerahastosta maksettavien etuuksien ja kulujen valtion osuuden maksamisesta ja eräiden etuuksien maksupäivistä

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti säädetään kansaneläkelain (568/2007) 64 §:n 2 momentin ja 103 §:n 3 momentin, vammaisetuuksista annetun lain (570/2007) 53 §:n 2 momentin, rintamasotilaseläkelain (119/1977) 15 §:n 2 momentin ja 17 §:n 2 momentin, takuueläkelain (703/2010) 36 §:n, eläkkeensaajan asumistuesta annetun lain (571/2007) 57 §:n, sekä ulkomaille maksettavasta rintamalisästä annetun lain (988/1988) 9 §:n 2 momentin nojalla, sellaisina kuin niistä ovat kansaneläkelain 103 §:n 3 momentti laissa 1130/2010, vammaisetuuksista annetun lain 53 §:n 2 momentti laissa /2020, rintamasotilaseläkelain 15 §:n 2 momentti laissa /2020 ja 17 §:n 2 momentti laissa 1268/2016, ulkomaille maksettavasta rintamalisästä annetun lain 9 §:n 2 momentti laissa /2020:

Maksupäivät

1 §

Kansaneläkelain mukaisten etuuksien maksupäivät

Kansaneläkelain (568/2007) 2 §:n 1 momentissa tarkoitettujen kansaneläkkeiden maksupäivä on kunkin kalenterikuukauden 7 päivä.

Kansaneläkelain 2 §:n 2 momentissa tarkoitettu leskeneläke ja lapseneläke sekä mainitun lain 2 §:n 3 momentissa tarkoitettu lapsikorotus maksetaan etuudensaajalle, jonka sukunimen alkukirjain on:

- 1) A—K, kunkin kalenterikuukauden 4 päivänä;
- 2) L—R, kunkin kalenterikuukauden 14 päivänä;
- 3) S—Ö, kunkin kalenterikuukauden 22 päivänä.

2 §

Vammaisetuuksien maksupäivä

Vammaisetuuksista annetussa laissa (570/2007) tarkoitettujen vammaisetuuksien maksupäivä on kunkin kalenterikuukauden 7 päivä.

3 §

Rintamalisän ja ylimääräisen rintamalisän maksupäivä

Rintamalisän ja ylimääräisen rintamalisän maksupäivä on kunkin kalenterikuukauden 7 päivä.

4 §

Ulkomaille maksettavan rintamalisän maksupäivät

Rintamalisä maksetaan kahdesti vuodessa maaliskuun 22 ja syyskuun 22 päivänä. Kansaneläkkeensaajalle rintamalisä maksetaan kansaneläkkeen yhteydessä.

5 §

Muut maksupäivät

Jos 1—4 §:n mukainen maksupäivä ei ole pankkipäivä, etuus maksetaan sitä edeltävänä pankkipäivänä.

Takautuvasti maksettava etuus voidaan maksaa 1—4 §:stä poiketen.

Valtion osuuden maksaminen

6 §

Valtion osuuden ennakon maksaminen

Sosiaali- ja terveysministeriö maksaa Kansaneläkelaitokselle valtion osuuden ennakon kuukausittain viimeistään kolme pankkipäivää ennen kansaneläkerahastosta maksettavan etuuden säädettyä maksupäivää, lukuun ottamatta 1 § 2 momentissa säädettyjä etuuksia, joiden ennakko maksetaan 1 § 1 momentissa säädetyn maksupäivän perusteella. Ennakkona maksetaan:

1) Kansaneläkerahastosta maksettavien etuuksien valtion rahoitusosuuden arvioitu määrä;

2) Kansaneläkelaitoksen tekemään vuosiarvioon perustuva valtion osuuden ennakko kansaneläkerahastosta maksettavista maatalousyrittäjän työtaturma- ja ammattitautilain (873/2015) mukaisista perusturvaosuuteen katsottavista eläkekuluista.

Sosiaali- ja terveysministeriö maksaa Kansaneläkelaitoksen tekemään vuosilaskelmaan perustuvan valtion osuuden ennakon kansaneläkerahastosta maksettavista toimintakuluista kunkin kuukauden ensimmäisenä pankkipäivänä.

Kansaneläkelaitoksen on kuukausittain viimeistään kymmenen pankkipäivää ennen valtion osuuden maksupäivää ilmoitettava sosiaali- ja terveysministeriölle määrä, joka Kansaneläkelaitoksen arvion mukaan tarvitaan kunkin kuukauden maksupäivänä maksettavien etuuksien maksamiseen.

Sosiaali- ja terveysministeriö maksaa Kansaneläkelaitokselle tammikuun ennakon yhteydessä Kansaneläkelaitoksen tekemään vuosilaskelmaan perustuvan valtion osuuden ennakon vuotuisista kansaneläkelain 61 §:n mukaisista tutkimuksista aiheutuneista kuluista.

7 §

Valtion osuuden ennakon tarkistaminen

Kalenterikuukautena maksettujen kansaneläkerahastosta maksettavien etuuksien yhteismäärän ja niiden kattamiseksi maksetun valtion osuuden ennakon erotus otetaan huomioon maksukuukautta seuraavan kolmannen kuukauden ennakkoa määrittäessä.

Kansaneläkelaitoksen on vuosittain tilinpäätöksen yhteydessä vahvistettava kansaneläkerahastosta maksettavien toimintakulujen valtion osuuden määrä. Vahvistetun valtion osuuden ja valtion maksamien ennakoiden erotus otetaan huomioon tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden toimintakulujen ennakoissa.

Kansaneläkelaitoksen on toimitettava sosiaali- ja terveysministeriölle valtion osuuden ennakon tarkistamisessa tarvittavat tiedot.

8 §

Valtion osuus kansaneläkerahaston rahoitusomaisuuden vähimmäismäärän saavuttamiseksi

Kansaneläkelaitoksen on toimitettava vuosittain laitoksen tilinpäätöksen vahvistamisen jälkeen sosiaali- ja terveysministeriölle laskelma tilinpäätöksen yhteydessä vahvistetusta kansaneläkelain 101 §:ssä tarkoitetusta kansaneläkerahaston rahoitusomaisuuden vähimmäismäärästä kalenterivuoden päättyessä. Jos rahoitusomaisuuden vähimmäismäärä poikkeaa kansaneläkelain 101 §:ssä säädetystä vähimmäismäärästä, erotus on maksettava tai palautettava tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan kuukauden aikana.

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2021.

Poiketen siitä, mitä 6 §:ssä säädetään, kansaneläkkeiden valtion osuuden määrää alennetaan vuonna 2021 tammikuusta maaliskuuhun 20 miljoonalla eurolla kuukaudessa.

Tällä asetuksella kumotaan valtioneuvoston asetus kansaneläkelain mukaisten etuuksien maksupäivästä ja valtion osuuden maksamisesta (465/2013), valtioneuvoston asetus vammaisetuuksien maksupäivästä ja valtion osuuden maksamisesta (453/2014), valtioneuvoston asetus valtion osuuden maksamisesta eläkkeensaajan asumistuen perusteella (82/2015), valtioneuvoston asetus valtion osuuden maksamisesta takuueläkkeen perusteella (81/2015), valtioneuvoston asetus rintamalisän ja ylimääräisen rintamalisän maksupäivästä ja valtion osuuden maksamisesta (454/2014) ja asetus ulkomaille maksettavasta rintamalisästä (241/1989).